

tum podřadí činu toho skutkové povaze přestupku dle §u 431 tr. zák., nehledě ani k tomu, že tyto vývody, nedbajíce zásady v §u 283 čís. 3 tr. ř., dovolávají se okolností soudem nalézacím nezjištěné, že Anna H-ová dle její výpovědi svěčila se stěžovatelce se svým stavem a uvedla, že prý jí doktoři nechtějí pomoci, ač Dr. F. nařídil umělý potrat, takže též dovolávaného zmatku neprovádějí po zákonu.

Čís. 1811.

Závaznost právního názoru, vysloveného v rozhodnutí zrušovacího soudu, pro soud první stolice ve smyslu druhého odstavce §u 293 tr. ř. pomíjí, doznal-li skutkový děj při novém hlavním přelíčení změny.

Zákazem »reformatio in peius« dle §§ů 290, odstavec druhý a 293, odstavec třetí tr. ř. není soud omezen ve výroku o v i n ě.

Trest peněžitě pokuty bezpodmínečně uložený je přísnějším, než podmíněný trest na svobodě.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1924, Zm II 373/24.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení částečně zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 12. května 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti těla podle §u 335 tr. zák. a odsouzen za to bezpodmínečně do vězení na 48 hodin, které bylo podle §u 261 tr. zák. změněno v peněžitou pokutu 200 Kč, zrušil rozsudek ve výroku, jímž odsouzení obžalovaného bylo prohlášeno bezpodmínečným, a uznal právem, že se mu trest ukládá podmíněně se zkušební dobou jednoho roku. V ostatních směrech zmateční stížnost zavrhl.

D ů v o d y:

Na obžalovaného Josefa L-a byla vznesena obžaloba pro zločin těžkého poškození na těle podle §u 152 tr. zák., spáchaný dle obžalovacího spisu tím, že proti Apolonii V-ové ne sice v úmyslu, by ji usmrtil, ale přece v jiném úmyslu nepřátelském, hodiv na ni plot, takovým způsobem jednal, že z toho vzniklo Apolonii V-ové poranění samo o sobě těžké. Rozsudkem krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 8. února 1923 byl obžalovaný uznán vinným pouze přestupkem podle §u 335 tr. zák. Jeho trestné zavinění shledal soud v tom, že, vytáhnuv ze země kůl, na němž byl přibit plot, opomenul plot, po jedné straně uvolněný, podepřítí. Obžalovaný byl odsouzen do vězení, zstřené a doplněného postem, na 48 hodin podmíněně se zkušební dobou jednoho roku. Rozhodnutím nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 23. ledna 1924, bylo zmateční stížnosti obžalovaného do uvedeného rozsudku vyhověno, napadený rozsudek byl ve výroku o vině a trestu a ve výrocích s nimi souvisejících zrušen a věc byla vrácena krajskému soudu v Uherském Hradišti, by ji znovu projednal a rozhodl. Po nově provedeném hlavním přelíčení byl obžalovaný rozsudkem ze dne 12. května 1924

opět uznán vinným přestupkem podle Šu 335 tr. zák.; jeho trestné zavinění shledává však rozsudek tentokráte v tom, že zatřepal plotem, na jednom konci uvolněným, ve chvíli, kdy tu stála Apolonie V-ova, tudíž v jeho určitém j e d n á n í. Obžalovaný byl tímto rozsudkem odsouzen n e p o d m í n ě n ě do vězení na 48 hodin, tento trest byl však zároveň dle Šu 261 tr. zák. změněn v peněžitou pokutu 200 Kč.

Zmateční stížnost, kterou podal obžalovaný i do tohoto rozsudku, uplatňuje číselně důvody zmatečnosti čís. 5, 7, 9 a), 10 Šu 281 tr. ř., o nichž se v provedení praví, že spolu těsně souvisejí, pročez prý se o nich pojednává současně. Podrobnými svými vývody neprovádí však zmateční stížnost námitky ani jediného z důvodů zmatku, jí číselně uplatňovaných. Praví naopak výslovně, že důvody napadeného rozsudku jsou dle jejího mínění lhostejnými a že stížnosti netřeba v žádném směru s nimi polemizovati a nelze ani uplatňování kteréhokoli z hmotněprávních důvodů zmatečnosti, jichž se stížnost číselně dovolává, spatřovati v jediné větě, blíže nijak nedoličené, kterou uzavírá své vývody, že totiž obžalovaný nespáchal nic trestného. Důvod zmatku čís. 7 Šu 281 tr. ř. uvádí konečně zmateční stížnost zřejmě jen nedopatřením na místě důvodu zmatečnosti čís. 8 téhož Šu. Zmateční stížnost zaujímá ve svých vývodech stanovisko, že, byla-li proti původnímu rozsudku podána zmateční stížnost (a odvolání) pouze obžalovaným a vzal-li zrušovací soud za podklad svého rozhodnutí jediné skutková zjištění onoho rozsudku, směl se i nový rozsudek soudu první stolice zabývat pouze tím, co bylo obsaženo v původním rozsudku téhož soudu a v rozhodnutí soudu zrušovacího, tudíž jen otázkou, zda je založena skutková podstata přestupku podle Šu 335 tr. zák. o p o m e n u t í m obžalovaného, podepříti plot, po jedné straně uvolněný. Zmateční stížnost soudí, že obžaloba byla původním rozsudkem, vyslovivším, že se jedná o opomenutí, do něhož si stěžoval jen obžalovaný, vyřízena způsobem, pro veřejného obžalobce neodvolatelným, že tudíž nebylo ani přípustno, by soud nově nabyl přesvědčení o p o s i t i v n í m j e d n á n í obžalovaného, které dřívější rozsudek byl vyloučil. V tom, že novým rozsudkem byl obžalovaný odsouzen pro přestupek podle Šu 335 tr. zák., spáchaný takovýmto pozitivním jednáním, spatřuje zmateční stížnost překročení obžaloby i právního názoru a příkazu, sdělených soudem první stolice rozhodnutím soudu zrušovacího, a dovozuje mimo to, že jde o nepřípustnou »reformatio in peius«.

Jak patrně, uplatňuje zmateční stížnost svými vývody vlastně důvody zmatečnosti čís. 8 a 11 Šu 281 tr. ř. O překročení obžaloby, které by se přičilo předpisům §§Šu 262, 263 a 267 tr. ř. a činilo takto rozsudek zmatečným dle čís. 8 Šu 281 tr. ř., nemůže však vůbec býti řeči. Přehlížíť zmateční stížnost předpis prvního odstavce Šu 293 tr. ř., dle něhož soud, na který byla věc, jako v tomto případě, dle Šu 288 tr. ř. odkázána k novému projednání, má při tom položit za základ původní obžalobu, pokud zrušovací soud nenařídil úchyly. Jelikož v tomto případě k nařízení podobné úchyly v rozhodnutí zrušovacího soudu nedošlo, nebylo zákonitě překážky dokonce ani proti tomu, by nebyl obžalovaný novým rozsudkem vinným uznán ve smyslu obžaloby zlo-

činem dle Šu 152 tr. zák. Takovémuto výroku nebyl by na závalu ani zákonný zákaz »reformatio in peius«, neboť ustanovení druhého odstavce Šu 290 tr. ř., které je dle třetího odstavce Šu 293 tr. ř. směrodatným arci i pro rozsudek, vzházející na základě nového hlavního přeličení před soudem prvé stolice ve smyslu Šu 293 tr. ř., předpisuje pouze, že v případě, byla-li zmateční stížnost podána jen ve prospěch obžalovaného, nemůže zrušovací soud a stejně ani soud prvé stolice uložit obžalovanému přísnější trest, než který vyslovil napadený rozsudek — (vyjímaje ovšem případ, kde se obžalobce do prvního výroku o trestu důvodně odvolal). Tím spíše směl tudíž soud, shledal-li ve výsledcích nového hlavního přeličení podklad pro zjištění, že obžalovaný předsevzal určité pozitivní jednání, zakládající skutkovou podstatu téhož přestupku, jímž obžalovaný původním rozsudkem uznán byl vinným, ač ve směru opomenutí, vynést odsuzující rozsudek, odpovídající onomu zjištění. Zejména nelze důvodně říci, že nalézací soud tímto svým výrokem vybočil z mezí, daných původní obžalobou, kterou bylo obžalovanému kladeno za vinu rovněž jednání pozitivní (hození plotu na V-ovou), zahrnující v sobě onen skutek, v němž nynější rozsudek spatřuje skutkovou podstatu přestupku dle Šu 335 tr. zák. zatřepání, trhnutí plotem, na jednom konci uvolněným, ve chvíli, kdy tu stála V-ová. Vzhledem k tomu nebylo ani pro veřejného obžalobce příčiny, by byl dle výsledků nového hlavního přeličení původní obžalobou jakýmkoli způsobem měnil, aby ji byl zejména rozšiřoval. Závaznost právního názoru, vysloveného v rozhodnutí zrušovacího soudu, pro soud prvé stolice ve smyslu druhého odstavce Šu 293 tr. ř. pominula, jakmile skutkový děj, položený za základ rozhodnutí, doznal při novém hlavním přeličení před soudem prvé stolice změny, k jaké došlo v přítomném případě. Ostatně nelze o napadeném rozsudku vůbec říci, že se neřídil právním názorem, z něhož vycházel při svém rozhodnutí soud zrušovací, ani tvrditi, že soud neuposlechl příkazů, uložených mu tímž rozhodnutím; zmateční stížnost sama výslovně uvádí ve svých podrobných vývodech, že se soud prvé stolice dle příkazů těch zachoval.

Zákaz »reformatio in peius« dle §§ 290 odstavec druhý a 293 odstavec třetí tr. ř. pojímá zmateční stížnost, jak patrně z hořejší úvahy, nesprávně v ten rozum, jako jest jím soud omezen i ve výroku o vině. Zákaz nechová v sobě, jak již bylo zmíněno, ani pro soud, na nějž byla věc dle Šu 288 tr. ř. odkázána k novému projednání a rozhodnutí, vzhledem k jasnému znění druhého odstavce Šu 290 tr. ř. žádného dalšího omezení než, že se nesmí obžalovanému uložit trest přísnější, než který vysloven byl původně napadeným rozsudkem. Porušení předpisu třetího odstavce Šu 293 tr. ř. zakládá arci důvod zmatečnosti čís. 11 Šu 281 tr. ř. a v tomto rozsahu dlužno zmateční stížnosti přiznati oprávnění, pokud onou všeobecnou námitkou »reformatio in peius«, jakož i výslovnou námitkou, uplatňovanou, byl v rámci oněch vývodů, jimiž formálně provádí odvolání, v ten rozum, že i výrok, jímž byl obžalovanému napadeným rozsudkem uložen trest bezpodmínečně, znamená nepřipustnou »reformatio in peius«, odporuje rozsudkovému výroku o bezpodmínečnosti stěžovatelova trestu. Dlužnoť trest, byť vyměřený peněžitou pokutou, avšak uložený nepodmíněně, uznati za všech okolností

přísnějším než trest, vyslovený podmíněně, třeba šlo o trest na svobodě. Poskytujeť se obžalovanému v případě posléz uvedeném možnost dosáhnouti splněním podmínek dle zákona o podmíněném odsouzení toho, by trest na něm vůbec nebyl vykonán, čehož mu arci v případě prv naznačeném dosíci nelze. Bylo proto sice zmateční stížnost v ostatních směrech jako bezdůvodnou, z největší části pak jako vůbec nebo dle zákona neprovedenou zavrhnouti, vyhověti jí naproti tomu v bodě posléz naznačeném, zrušiti rozsudkový výrok, jímž odsouzení obžalovaného prohlášeno bylo bezpodmínečným. Při tom vychází zrušovací soud z úvahy, že, byl-li obžalovanému novým rozsudkem trest na svobodě zaměněn v peněžitou pokutu, tudíž v trest, oproti trestu na svobodě mírnější, a nevzal-li veřejný žalobce výrok ten v odpor, nelze zrušovacímu soudu na výroku tom ničeho měniti v neprospěch obžalovaného.

Čís. 1812.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Skutková podstata přečinu podle §u 16 čís. 1 zákona nevyžaduje úmyslu, někoho podněcovati nebo popuzovati. Stačí vychvalování, výslovné schvalování nebo projev souhlasu s jakýmkoliv zločinem nebo přečinem in abstracto bez ohledu na to, byl-li vůbec spáchán nebo zamýšlí-li jej kdo provést.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1924, Zm II 431/24.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 12. července 1924, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin dle §u 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

V právu je zmateční stížnost, pokud, opírajíc se o důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., namítá, že rozsudek je zbudován na názorech právně mylných. Dle rozhodovacích důvodů nevzal nalézací soud za prokázáno, že obžalovaný měl úmysl, svým výrokem, že by se měl vzítí nějaký »handgranát« a hoditi jím na hlavu«, schvalovati nějaký čin trestný, nebo popuditi dělnictvo. Již před tím se v rozhodovacích důvodech uvádí, že nalézací soud nevzal skutkovou podstatu přečinu podle §u 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky za prokázanou proto, že, jak potvrdil svědek Jan K., výrok obžalovaného nepůsobil pražadným dojmem podněcujícím. Zmateční stížnost namítá právem, že nejde v tomto případě o skutkovou podstatu přečinu podle §u 15 čís. 2 zákona na ochranu republiky, která ovšem předpokládá podněcování ke zločinu nebo přečinu, nýbrž o skutkovou podstatu přečinu podle §u 16